

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗИНА
СОЦІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра прикладної соціології та соціальних комунікацій

Пояснювальна записка
до кваліфікаційної роботи
на тему
**«РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ІЗРАЇЛЬСЬКО-ПАЛЕСТИНСЬКОГО КОНФЛІКТУ В
ЗАРУБІЖНИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ МАС-МЕДІА»**

Виконала: студентка 4 курсу групи ЗСМК-42
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 061 Журналістика
Болдирєва А. Д.

Керівник: кандидат соціологічних наук,
доцента закладу вищої освіти кафедри соціології,
соціологічного факультету
Зубарєв О.С.

Харків – 2024

ЗМІСТ

Вступ	3
1 Теоретичні засади медіа-репрезентацій конфліктів.....	6
1.1 Огляд теорій медіа-репрезентації конфліктів	6
1.2 Типологія засобів масової інформації та особливості їхнього впливу на суспільство	11
1.3 Цифрові мережі як інструмент, що охоплює всі аспекти життя ...	14
1.4 Telegram як засіб комунікації в інформаційному просторі	15
1.5 Роль ЗМІ в міжнародних конфліктах та їхній вплив на міжнародне сприйняття конфліктів	17
1.6 Культурні особливості медіа-репрезентації конфліктів	22
Висновки до розділу 1	25
2 Медіа-репрезентація ізраїльсько-палестинського конфлікту в зарубіжних та українських мас-медіа: за результатами аналізу Телеграм-каналів Reuters: World, Middle East Eye, Труха Israel та Новини Еспресо.TV	27
2.1 Методологія дослідження	27
2.2 Медіа-репрезентація в Telegram каналах	31
2.3 Вплив медіа-репрезентацій на сприйняття та розуміння ізраїльсько-палестинського конфлікту.....	34
2.4 Роль емодзі-реакцій	44
Висновки до розділу 2	47
Висновки	50
Список використаних джерел	53

ВСТУП

Актуальність роботи. Репрезентація ізраїльсько-палестинського конфлікту в мас-медіа є однією з найбільш складних і важливих проблем у галузі медіа-комунікацій та політології. Цей конфлікт, що триває протягом десятиліть, має глибокі історичні корені та надзвичайно складну політичну та соціокультурну динаміку. Його вплив на регіональну та глобальну безпеку, а також на сприйняття подій у міжнародному співтоваристві, робить його предметом постійного уваги як з боку науковців, так і з боку громадськості.

Сьогодні, в епоху зростаючого впливу медіа та швидкої цифрової комунікації, репрезентація цього конфлікту має особливу актуальність. Збільшення обсягу медіа-потоків та розвиток цифрових платформ створюють нові можливості для інформаційного впливу та одночасно викликають нові проблеми, пов'язані з репрезентаціями та маніпуляціями. Розуміння та аналіз представлення цього конфлікту в мас-медіа допомагає розкрити способи формування громадської думки та сприйняття інформації, а також розвивати ефективні стратегії взаємодії з аудиторією та забезпечувати об'єктивність у висвітленні складних подій.

Конкретне дослідження, проведене Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС) у період з 29 листопада по 9 грудня 2023 року, виявило, що більшість українців симпатизують Ізраїлю в ізраїльсько-палестинському конфлікті. За результатами телефонного опитування, 69% респондентів висловили підтримку Ізраїлю, тоді як лише 1% симпатизують Палестині. 18% респондентів симпатизують обом сторонам однаково, а 12% не змогли визначитися зі своєю думкою. Ці результати відображають переважну проізраїльську позицію українців у контексті останніх подій, зокрема після нападу ХАМАС на Ізраїль 7 жовтня 2023 року та наступних військових дій Ізраїлю у Секторі Газа [1].

Це дослідження підкреслює важливість аналізу репрезентації конфліктів у мас-медіа, оскільки результати показують значний вплив медіа на формування громадської думки. Зокрема, результати опитування КМІС демонструють, як українці сприймають конфлікт через призму підтримки демократичних цінностей та солідарності з Ізраїлем, що протистоїть терористичним атакам. Аналіз таких репрезентацій допомагає розкрити способи формування громадської думки, розвивати ефективні стратегії взаємодії з аудиторією та забезпечувати об'єктивність у висвітленні складних подій.

Ступінь наукового дослідження обраної теми. Репрезентації ізраїльсько-палестинського конфлікту в мас-медіа викликає інтерес з боку журналістів, громадських діячів, науковців. Наприклад, дослідження цієї теми можна знайти у роботах британського журналіста Роберта Фіска [18], ізраїльської журналістки Аміри Хасс [34], палестинсько-американського історика Рашида Халіді [29] та інших. Водночас, існує потреба у ґрунтовнішому науковому вивченні цієї проблеми. Попередні дослідження свідчать про те, що розуміння впливу медіа на сприйняття конфлікту є неповним, що вказує на потребу у подальшому аналізі та дослідженні цієї проблеми.

Метою роботи є висвітлення особливостей репрезентації ізраїльсько-палестинського конфлікту в зарубіжних та українських мас-медіа.

Задачі роботи:

- a) Розкрити теоретичні засади медіа-репрезентації конфліктів з метою визначення основних підходів та понять у цій галузі;
- b) Дослідити типологію засобів масової інформації та їхній вплив на суспільство;
- c) Проаналізувати роль ЗМІ у міжнародних конфліктах та їхній вплив на міжнародне сприйняття конфліктів з урахуванням політичних та культурних аспектів;

- d) Висвітлити культурні особливості, методи та практики медіа-репрезентацій та їхній вплив на формування громадської думки та стереотипів;
- e) Визначити особливості медіа-репрезентації ізраїльсько-палестинського конфлікту в зарубіжних та українських мас-медіа на прикладі популярних Telegram-каналів.
- f) Визначити роль емоцій-реакцій у висвітленні ізраїльсько-палестинського конфлікту зарубіжними та українськими Telegram-каналами.

Об'єктом роботи є медіа-репрезентація конфліктів у мас-медіа.

Предметом роботи є репрезентація ізраїльсько-палестинського конфлікту в зарубіжних та українських мас-медіа (на прикладі Telegram-каналів Reuters: World, Middle East Eye, Труха Israel та Новини Еспресо.TV)

Методи дослідження. Для досягнення поставлених цілей використовуються загальнонаукові методи дослідження, такі як аналіз, порівняння та класифікація, а також когнітивний і мультимодальний аналіз месенджера Telegram, який використовує Шевченко І.С. [9].

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МЕДІА-РЕПРЕЗЕНТАЦІЙ КОНФЛІКТІВ

1.1 Огляд теорій медіа-репрезентації конфліктів

Постійний розвиток комунікаційних технологій кардинально змінив ведення конфліктів, війн та їх вирішення. Сучасні люди дізнаються про основні події в міжнародних відносинах набагато більше і швидше, ніж люди попередніх епох. Завдяки глобальним новинним мережам, які транслюють події наживо з усіх куточків світу через Інтернет, стає можливим негайний доступ до подій, що розгортаються, і, за певних умов, ці трансляції можуть впливати на розвиток і завершення цих подій. Прогрес у комунікаційних технологіях змінив роль сили в міжнародних відносинах, збільшив кількість та змінив характер учасників міжнародних політичних процесів, а також вплинув на стратегії, які вони використовують для досягнення своїх цілей. Уряди втратили значну частину своєї монополії на інформацію, тоді як недержавні суб'єкти та окремі особи стали набагато активнішими і важливішими учасниками світових справ, як у війнах, так і у вирішенні конфліктів [19].

Відображення конфліктів у засобах масової інформації є складними і багатогранними питаннями. У цьому огляді буде розглянуто деякі з ключових теорій, які були розроблені, щоб пояснити, як засоби масової інформації представляють конфлікти.

а) Теорія суспільного порядку Юргена Хабермаса.

Ця теорія відомого німецького філософа та соціолога, передбачає, що медіа є критично важливими для функціонування демократичного суспільства. Хабермас стверджує, що медіа повинні забезпечувати публічну сферу, де громадяни можуть обговорювати суспільні проблеми та конфлікти. Він вважає, що через відкриту дискусію та дебати в медіа можна досягти суспільної згоди і конструктивного вирішення конфліктів.

Розглянемо ключові ідеї.

Раціональне обґрунтування. Хабермас вважав, що суспільний порядок має ґрунтуватися на раціональному обґрунтуванні, а не на силі чи авторитеті.

Центральне поняття в теорії Хабермаса є публічна сфера. Він розглядає її як простір громадської комунікації, де громадяни обговорюють суспільні питання та формують загальні рішення.

Комунікативна діяльність. Процес обговорення та обміну інформацією, що відбувається у публічній сфері, є ключовим для формування суспільного порядку [27].

Один із прикладів застосування теорії суспільного порядку Юргена Хабермаса може бути в контексті сучасних масових протестів або соціальних рухів.

б) Теорія культиватора Джорджа Гербнера.

Джордж Гербнер, американський комунікаційний дослідник, розробив теорію культиватора, яка стверджує, що довготривалий вплив медіа контенту формує у глядачів специфічне бачення реальності. Ця теорія особливо акцентує увагу на телевізійних програмах, які постійно зображують конфлікти, насильство і агресію, що може призводити до формування у глядачів спотвореного уявлення про світ.

Розглянемо ключові ідеї.

Гербнер вважав, що постійний перегляд телебачення призводить до формування "культивованого світогляду", який відображається в уявленнях про соціальні проблеми, стереотипах та цінностях.

Центральною концепцією теорії є ідея "систематичної експозиції", що означає повторення певних образів, повідомлень і поведінки у телевізійних програмах, що сприяє уявленню глядачів про соціальну реальність.

"Збільшення страху". Гербнер стверджував, що постійне поглиблене відображення насильства та кримінальності у телевізійних програмах може

призводити до збільшення страху та переконання в несприятливому стані суспільства [20].

Прикладом застосування може бути вивчення того, як регулярне висвітлення конфліктів у медіа може впливати на сприйняття світу як більш небезпечного та насильницького.

c) Теорія агенди-сеттінгу МакКомбса та Шоу.

Теорія агенди-сеттінгу, розроблена МакКомбсом та Шоу, стверджує, що медіа не тільки відображають реальність, але й формують її, визначаючи, які питання є важливими для суспільства. ЗМІ мають здатність визначати порядок денний громадськості, акцентуючи увагу на певних темах і конфліктах.

Розглянемо ключові ідеї.

Пріоритетність тем. Медіа можуть встановлювати порядок денний, надаючи більше уваги певним темам, що призводить до того, що ці теми вважаються важливішими серед аудиторії. МакКомбс та Шоу провели дослідження під час президентської кампанії у 1968 році, яке показало, що теми, яким медіа приділяли найбільше уваги, стали головними у свідомості виборців.

Когнітивні ефекти. Теорія агенди-сеттінгу також має когнітивні аспекти, впливаючи на те, як люди організують інформацію у своїй свідомості. Аудиторія більш схильна звертати увагу на теми, які медіа висвітлюють частіше та детальніше.

Підсилення важливості. За словами МакКомбса та Шоу, процес агенда-сеттінгу складається з двох рівнів: перший рівень стосується важливості певних тем, а другий – атрибутів цих тем. Це означає, що медіа не тільки визначають, які теми важливі, але й які аспекти цих тем варто вважати важливими [31].

Прикладом застосування є дослідження того, як медіа-увага до конкретних аспектів конфлікту впливає на громадську думку та політичні рішення.

d) Теорія фреймінгу Гаммана та МакКомбса.

Теорія фреймінгу, запропонована Гамманом та МакКомбсом, розглядає, як медіа представляють інформацію, впливаючи на її сприйняття аудиторією. Фреймінг стосується того, як події і конфлікти подаються в медіа-контенті, що визначає, як вони будуть зрозумілі та оцінені громадськістю [6].

Розглянемо ключові ідеї.

Фреймінг – це процес вибору та підкреслення певних аспектів реальності з метою спрямування аудиторії до певного розуміння подій та питань. Це спосіб організації інформації, який впливає на те, як аудиторія інтерпретує цю інформацію.

Компоненти фрейму. Виділення певних аспектів: медіа можуть обирати певні аспекти події або питання для акценту, залишаючи інші аспекти менш помітними. Інтерпретаційні підказки: Фрейми включають інтерпретаційні підказки, які допомагають аудиторії зрозуміти, як оцінювати та реагувати на інформацію.

Вплив фреймінгу на аудиторію. Фреймінг впливає на те, як аудиторія розуміє проблему, які аспекти вважає важливими та які рішення бачить як адекватні. Це може формувати громадську думку та впливати на поведінку людей [17].

Прикладом використання є вивчення того, як різні способи подачі новин про конфлікт можуть впливати на підтримку або опір громадськості щодо військових дій та аналіз того, як ЗМІ використовують такі терміни, як «війна з терором» або «гуманітарна інтервенція», щоб сформувати певне розуміння конфлікту.

е) Спіральна модель мовчання.

Теорією, яка досліджує, як медіа та суспільна думка можуть впливати на готовність індивідів висловлювати свої погляди. Ця теорія була запропонована німецькою політологинею Елізабет Ноель-Нойман у 1974 році. В основі цієї теорії лежить ідея, що люди, боячись соціальної ізоляції, можуть уникати

висловлення своїх справжніх думок, якщо вони вважають, що ці думки не підтримуються більшістю.

Розглянемо ключові ідеї.

Страх соціальної ізоляції: Люди прагнуть уникнути соціальної ізоляції. Вони стежать за громадською думкою і намагаються зрозуміти, які думки є популярними або домінуючими у суспільстві.

Готовність висловлювати свою думку: Якщо людина відчуває, що її погляди підтримуються більшістю, вона більш ймовірно висловлюватиме свої думки публічно. Якщо ж вона вважає, що її думки непопулярні, вона може залишитися мовчазною.

Вплив медіа: Медіа відіграють ключову роль у формуванні сприйняття громадської думки. Вони можуть підсилювати певні погляди та приглушувати інші, що впливає на те, як люди оцінюють свої власні думки відносно суспільних.

Спіраль мовчання: Коли люди з непопулярними поглядами залишаються мовчазними, це ще більше зміцнює враження, що ці погляди дійсно непопулярні. Це може призвести до того, що все більше людей утримуються від висловлювання своїх справжніх думок, створюючи «спіраль мовчання» [33].

Прикладом використання є висвітлення військових конфліктів, де медіа можуть впливати на громадську підтримку або опір війні. Якщо медіа домінують певним наративом (наприклад, патріотичним чи антивоєнним), це може створити спіраль мовчання для протилежних думок.

Ці теорії забезпечують комплексне розуміння того, як медіа можуть впливати на сприйняття конфліктів у суспільстві. Використання різних підходів дозволяє вивчати медіа-репрезентації з різних перспектив, розкриваючи складність і багатогранність впливу медіа на громадську думку та соціальні процеси.

Існує безліч підходів до застосування конфліктології для аналізу медіа. Вивчення того, як засоби масової інформації описують різні конфлікти,

наприклад використання таких термінів, як «війна з терором» або «гуманітарна інтервенція». Аналіз того, як засоби масової інформації зображують різні групи, залучені в конфлікт, наприклад виявлення моделей упередженості або стереотипів. Оцінка впливу висвітлення в ЗМІ на громадську думку та політичні рішення, пов'язані з конфліктом. Вивчення того, як ЗМІ можна використовувати для просування ініціатив із розбудови миру та вирішення конфліктів [16].

Важливо зазначити, що дослідження підходів до аналізу та інтерпретації інформації, пов'язаної з військовими конфліктами, є сферою, що постійно розвивається [4]. З появою нових технологій та джерел інформації необхідно адаптувати та розробляти нові методології для розуміння та інтерпретації інформації в контексті конфлікту.

1.2 Типологія засобів масової інформації та особливості їхнього впливу на суспільство

Розглянемо типологію засобів масової інформації, яку пропонує Джон Джонсон [28] та яка надає більш детальне уявлення про різноманітність та вплив ЗМІ на суспільство.

а) Типи ЗМІ за каналом комунікації:

Друковані ЗМІ, що включають газети, журнали, бюлетені та інші друковані видання, відіграють ключову роль у сфері масової інформації. Їхня функція полягає в забезпеченні аналізу та коментарів щодо актуальних подій, що становить важливий аспект інформаційної діяльності.

Трансляційні ЗМІ, які включають телебачення та радіо, є іншою важливою категорією масової інформації. Вони мають широке охоплення аудиторії та можуть надавати інформацію в реальному часі, що робить їх ефективними засобами комунікації для мас.

б) Типи ЗМІ за функціональним призначенням:

Цифрові ЗМІ становлять неодмінну складову сучасного інформаційного простору. Сучасні технології дозволяють створювати веб-сайти, мобільні додатки та соціальні мережі, які забезпечують швидкий доступ до інформації та можливість взаємодії з аудиторією. Цифрові ЗМІ дають користувачам можливість отримувати актуальну інформацію у будь-який момент і з будь-якого місця, що робить їх надзвичайно популярними серед сучасних споживачів інформації.

Інформаційні ЗМІ відіграють важливу роль у забезпеченні громадян актуальною інформацією про події та факти без спотворень. Основною метою цих ЗМІ є надання об'єктивної та достовірної інформації, що дозволяє громадянам бути освіченими та орієнтованими у світі.

Агітаційно-пропагандистські ЗМІ мають важливе значення у формуванні громадської думки та впливі на поведінку аудиторії. Ці медіа часто використовуються для поширення політичних або ідеологічних переконань, а заодно для просування певних інтересів чи точок зору, що може призводити до спотворення фактів та маніпуляції інформацією.

Розважальні ЗМІ створюються з метою задоволення потреб аудиторії в розвагах та розвагах. Вони включають в себе різноманітні формати, такі як кіно, телебачення, музика, ігри тощо, і забезпечують аудиторії можливість відпочити та розважитися [28].

Освітні ЗМІ спрямовані на освіту та просвітництво аудиторії. Ці ЗМІ надають доступну та цікаву інформацію про різні аспекти життя, навчають нових навичок та сприяють освітньому процесу. Вони можуть включати в себе навчальні програми, документальні фільми, наукові статті та інші форми освітнього контенту.

с) Типи ЗМІ за власністю:

Державні ЗМІ, які належать конкретній державі або контролюються нею також впливають на формування громадської думки та розповсюдженні

інформації, бо використовується цензура та різні маніпуляції інформацією з боку влади. Контроль держави над ЗМІ може обмежувати доступ до об'єктивної та незалежної інформації, спрямованої на задоволення потреб громадськості, а також призводити до використання ЗМІ для просування політичних чи ідеологічних цілей.

Приватні ЗМІ, що належать приватним особам або компаніям, також мають значну роль у формуванні громадської думки та розповсюдженні інформації. Проте власницький контроль може впливати на їхню незалежність та об'єктивність. ЗМІ можуть бути схильними до подачі інформації з урахуванням інтересів своїх власників, що може призводити до спотворення фактів або вибіркового представлення інформації.

Громадські ЗМІ належать некомерційним організаціям або спільнотам, які ставлять за мету представляти інтереси громадськості без комерційних мотивів. Вони можуть бути важливим джерелом об'єктивної та незалежної інформації, оскільки їхня діяльність не підпорядкована корпоративним або державним інтересам. Громадські ЗМІ мають значення у забезпеченні плюралізму думок та різноманітності інформації в суспільстві [2].

Окремо можна зазначити вплив ЗМІ на різні сфери життя людини.

Інформаційний вплив: ЗМІ має свій великий вплив, щодо поширення об'єктивної інформації про актуальні події, факти, ідеї та цінності.

Соціальний вплив: Вони мають здатність впливати на формування норм поведінки, цінностей та уявлень про світ у суспільстві.

Політичний вплив: ЗМІ визначають громадську думку та можуть впливати на політичні процеси, включаючи прийняття рішень.

Економічний вплив: Вони впливають на економічні процеси шляхом реклами, спонсорства та інших форм комерційної діяльності.

Культурний вплив: ЗМІ визначають культурні тенденції та розповсюджують культурні продукти та цінності через різноманітні медіа-контенти [28].

1.3 Цифрові мережі, як інструмент, що охоплює всі аспекти життя

Цифрові мережі стали основою сучасного інформаційного суспільства, пронизавши всі сфери життя. Їх основоположним елементом є Інтернет, який об'єднує мільярди комп'ютерів та пристроїв по всій планеті. Соціальні мережі, такі як Instagram та ін., вийшли за межі платформ для спілкування, перетворившись на потужні інструменти для реклами, політичної активності та культурного обміну. Електронна пошта залишається одним з головних каналів комунікації в діловій та особистій сферах [5].

Технологічні аспекти цифрових мереж включають в себе різноманітні аспекти, такі як архітектура мереж, протоколи передачі даних та методи забезпечення безпеки. Архітектура мережі визначає структуру та організацію з'єднань між пристроями. Протоколи передачі даних, такі як TCP/IP, забезпечують надійну передачу інформації через мережу. Безпека мережі є критично важливою для захисту конфіденційності та цілісності даних.

Цифрові мережі мають значний вплив на суспільство у різних аспектах.

- a) Спосіб спілкування: люди тепер можуть спілкуватися миттєво та безкоштовно, незалежно від географічного розташування.
- b) Роботу: віддалена робота, електронна комерція та онлайн-послуги стали невід'ємною частиною сучасного бізнесу.
- c) Доступ до інформації: інтернет надає безпрецедентний доступ до знань, освітніх ресурсів та розваг.
- d) Економіку: цифрові технології стимулюють економічне зростання та створюють нові галузі та робочі місця.

Попри всі свої переваги, цифрові мережі також стикаються з рядом викликів та загроз. Кіберзлочинність є серйозною проблемою, адже призводить до втрати конфіденційної інформації та завдати шкоди бізнесу та приватним особам. Порушення приватності також викликає серйозні обурення у суспільстві, особливо у зв'язку зі збільшенням кількості даних, що збираються компаніями та урядами. Дезінформація та фейкові новини стають все більшою загрозою для демократичних процесів та громадської довіри [7]. Перспективи розвитку цифрових мереж включають в себе широкий спектр технологій та інновацій. Хмарні технології, штучний інтелект та інтернет речей стають все більш важливими складовими цифрових мереж. Розробка нових протоколів передачі даних та засобів забезпечення безпеки є критично важливою для подальшого розвитку цифрового суспільства [5].

1.4 Telegram як засіб комунікації в інформаційному просторі

Уперше поняття «засіб комунікації» ввійшло в науку в кінці XIX століття, коли людство почало розвивати та досліджувати способи передачі інформації на відстань. Протягом минулого століття і особливо на початку XXI століття це поняття стало вкрай актуальним, оскільки на передовій технологій з'явилися цифрові засоби комунікації, такі як соціальні мережі та месенджери [9].

Ці засоби надали людям нові можливості для спілкування та обміну інформацією, змінивши спосіб, яким ми взаємодіємо один з одним. Тепер, завдяки соціальним мережам та месенджером, люди можуть спілкуватися миттєво, обмінюватися думками та ідеями без обмежень простору і часу. Мішелі Фуко, зазначає, що ці дигітальні засоби комунікації стали не просто інструментами передачі інформації, але й важливими складовими сучасної культури та суспільства, що впливають на різноманітні аспекти нашого життя [16].

Основна мета месенджера – забезпечити зручний та швидкий спосіб спілкування між користувачами незалежно від їх місця перебування. Сьогодні Telegram став однією з найбільш поширених платформ масової комунікації, яка активно трансформується у соціальну мережу. Він пропонує користувачам унікальний інтерактивний досвід, де кожен може активно приймати участь у створенні та поширенні контенту. Кожен із нас має свій особистий простір в Telegram, де ми можемо вільно виражати свої думки, обмінюватися враженнями та спілкуватися з іншими у режимі реального часу. Повідомлення забезпечують нам миттєвий обмін інформацією та можливість активно взаємодіяти з іншими користувачами.

У пошуках способів дослідження цифро опосередкованих процесів пізнання та створення смислів, наука звертається до мультимодальної теорії комунікації. Важливим аспектом цього дослідження є відома теза М. Маклюена про те, що «засіб комунікації сам є повідомленням» [32]. Це означає, що не лише зміст повідомлення, але й сам засіб його передачі впливають на сприйняття та розуміння отриманої інформації. Ця трансформаційна роль засобів комунікації впливає не лише на індивідуальний рівень сприйняття, а й на суспільство в цілому. Створення смислів у цифровому середовищі є складним та динамічним процесом, де медіа технології надають різноманітні можливості для спілкування, обміну ідеями та формування нових знань та поглядів [4].

У сучасному світі цифрові мережеві технології, такі як Інтернет, інтерактивне телебачення та мобільний зв'язок, стали невід'ємною частиною життя людей у розвинених країнах. Ці технології використовуються вдома, на роботі та в громадських місцях, надаючи доступ до інформації та новин 24/7.

Цифрові мережеві технології мають значний вплив на суспільство завдяки своїй доступності та інтерактивності. Користувачі мають можливість в будь-який момент приєднатися до новин та інформації з усього світу, створювати та

оприлюднювати власний контент, а також реагувати на публікації та відкривати для себе думки інших людей.

Цифрові мережеві технології перетворюють спосіб, яким люди вбирають інформацію. Вони забезпечують миттєве висвітлення новин, що робить неможливим приховування інформації, дозволяють людям формувати власні думки та переконання на основі різноманітних джерел інформації, а також створюють нові можливості для спілкування та обміну інформацією [36].

Групи новинних каналів Telegram часто стають місцем напруження, де стикаються солідарність та лояльність членів групи з альтернативними світоглядами окремих учасників. Це може призвести до створення спільних переконань та почуттів серед користувачів, формування спільного ментального простору, а також вияву нестабільності та розбіжностей у цінностях або конфліктів між окремими учасниками спілкування та колективним автором каналу.

1.5 Роль ЗМІ в міжнародних конфліктах та їхній вплив на міжнародне сприйняття конфліктів

Медіа мають вирішальне значення у розкритті конфліктів. Особливо це важливо для тих медіа, що знаходяться в країнах, які перебувають у стані війни або мають тісну географічну або культурну зв'язаність з ними. Їхнє висвітлення допомагає не лише зрозуміти ситуацію, а й може вплинути на сприйняття та реакцію глобальної громадськості [7]. У таких випадках традиційні принципи об'єктивності, фактологічності та правдивості піддаються серйозному тиску. Часто і самі ЗМІ, і їхня аудиторія відчувають безсилля. Кожна нещодавня війна, яка активно обговорювалась, створювала замкнене коло ентузіазму та захоплення, яке згодом змінювалося розчаруванням, докорами сумління та

виправданнями, а потім — формулюванням нових добрих намірів для наступного конфлікту [15].

Саме тому за ЗМІ залишається вирішальна роль у формуванні громадської думки. Вони можуть впливати на споживача різними методами, одними з яких - це висвітлення, оформлення та відбір інформації. Вони мають вплив на те, як громадськість розуміє конфлікт, залучених учасників і можливі рішення [3].

Ключовою роллю ЗМІ є поширення інформації. Вони є основним джерелом інформації для громадськості про міжнародні конфлікти. Це включає звітування про події, надання довідкової інформації, аналіз і коментарі [2].

Більшість існуючих досліджень зосереджені на часто негативному внеску ЗМІ у фази ескалації та насильства конфлікту. Дуже мало досліджень стосуються фактичного або потенційного внеску ЗМІ у вирішення конфлікту та примирення [19]. Дійсно, ЗМІ відігравали роль у розпалюванні конфліктів і насильства в таких місцях, як Руанда і Боснія. Наприклад, під час руандійського геноциду 1994 року радіостанція RTLM активно закликала до насильства проти тутсі, а в Боснійській війні 1992-1995 років місцеві ЗМІ поширювали пропаганду, яка розпалювала етнічну ненависть [14]. Данська карикатурна криза, також відома як "Карикатурний скандал" або "Карикатури Мухаммеда", виникла у вересні 2005 року, коли данська газета "Jyllands-Posten" опублікувала 12 карикатур на пророка Мухаммеда. Це викликало обурення серед мусульманських спільнот по всьому світу, оскільки іслам забороняє зображення пророка, особливо в образливій формі.

Криза розпочалася як внутрішня дискусія в Данії щодо свободи слова і самовираження, але швидко переросла у міжнародний скандал. Протести і заворушення спалахнули в багатьох мусульманських країнах, де деякі з них супроводжувалися насильством, нападами на посольства Данії та інших західних країн, бойкотами данських товарів та іншими формами протесту [12].

Рисунок 1.1 – Обкладинка Charlie Hebdo [12]

Іншими прикладами також є розпалювання етнічної ненависті місцевими ЗМІ під час кризи з рохінджа в М'янмі. Медіа в соціальних мережах, розповсюджували дезінформацію та пропаганду проти мусульман-рохінджа, що сприяло ескалації насильства і етнічних чисток у 2017 році .

Сирійська громадянська війна. Пропагандистські кампанії з боку сирійського уряду та різних опозиційних груп використовували ЗМІ для мобілізації підтримки, деморалізації противників і виправдання насильства. Це включало і міжнародні ЗМІ, які часто сприймали події через призму своїх геополітичних інтересів [22].

Поширення російськими ЗМІ пропаганди та дезінформації щодо ситуації в Україні, і використання ЗМІ для мобілізації підтримки та виправдання насильства під час сирійської громадянської війни. Урядові ЗМІ в Судані замовчували масштаби насильства під час конфлікту в Дарфурі [19], а в Шрі-Ланці ЗМІ з обох сторін поширювали етнічну ненависть під час громадянської

війни [21]. І це все тільки мала частина від всіх конфліктів, де ЗМІ приклало своїх рук у репрезентацію.

ЗМІ використовують теорію фреймінгу та визначають порядок денний. Саме ЗМІ в більшості випадків оформляють події таким чином, щоб наголосити на одних певних аспектах і знехтувати іншими. Це впливає на суспільне сприйняття та розуміння конфлікту, а також це несе наслідки для дипломатичних відносин, санкцій і потенційного втручання країн в конфлікт. Крім того, вибір ЗМІ щодо того, що висвітлювати, а що не висвітлювати, формує суспільні пріоритети, думки та визначає порядок денних (які теми будуть обговорюватись і на які з них буде звернено найбільшу увагу). Позитивне висвітлення підвищує імідж партії, тоді як негативне висвітлення позбавляє її легітимності та підриває довіру до неї [5].

ЗМІ відіграють значну роль у мобілізації громадської думки та підтримки сторін конфлікту. Тому недарма їх роль в міжнародних конфліктах часто критикують, адже там присутні такі аспекти як:

Упередженість та суб'єктивність. Висвітлення конфліктів в засобах масової інформації може бути упередженим щодо конкретних учасників або планів, впливаючи на сприйняття громадськості на користь певних сторін. ЗМІ можуть формувати думку аудиторії та схилити її до підтримки однієї зі сторін.

Емоційні заклики. Використання таких прийомів, як сенсаційні заголовки, драматичні візуальні образи та емоційна мова, може стимулювати емоції аудиторії та спонукати її до дій.

Пропаганда. Розповсюдження інформації, призначеної для маніпулювання думками та поведінкою людей, може використовуватися для мобілізації підтримки однієї зі сторін конфлікту.

Обмежений доступ і цензура. Це стосується інформації та цензури з боку урядів, перешкоджають точному та збалансованому звіту [10].

Проте з іншого ракурсу, ЗМІ можуть також сприяти зусиллям з розбудови миру і щоб забезпечити відповідальну та конструктивну роль у міжнародних конфліктах, вони мають:

- a) мати розуміння та діалог. Надавати збалансовані та неупереджені звіти, тим самим допомагаючи різним сторонам конфлікту краще розуміти позиції один одного та налагоджувати діалог.
- b) публікувати об'єктивну та правдиву інформацію щодо порушень прав людини. Звертаючи увагу на ці порушення, ЗМІ можуть стимулювати зацікавлені сторони конфлікту до припинення насильства та дотримання міжнародного права. Важливо враховувати, що такий вплив ЗМІ не повинен перевищувати межі об'єктивності та не повинен інтерпретуватися як маніпулятивний прийом проти однієї зі сторін конфлікту.
- c) сприяти ненасильницьким рішенням. ЗМІ можуть висвітлювати успішні приклади ненасильницького врегулювання конфліктів та надихати людей шукати мирні шляхи вирішення проблем [38].

Важливо зазначити, що вплив ЗМІ на мобілізацію громадськості та розбудову миру залежить від ряду факторів, таких як:

a) ЗМІ (Державні, приватні або незалежні ЗМІ мають різні цілі та впливи та зв'язки).

b) контекст конфлікту (Історія конфлікту, рівень насильства та політична ситуація впливає на те, як ЗМІ висвітлюють події).

c) аудиторія (Кожна цільова аудиторія має свій особливий спосіб сприйняття інформації, культурні особливості тощо) [35]. Про це ми поговоримо в наступному розділі.

Наукові дослідження в цій галузі продовжують вивчати складні механізми, за допомогою яких ЗМІ впливають на мобілізацію громадськості та розбудову миру. Так, науковцями та практиками було виявлено, як ЗМІ загострюють конфлікт, і дійшли висновку, що їх роль можна змінити і перетворити на

позитивний внесок у врегулювання конфлікту. Усвідомлюючи вплив ЗМІ та притягаючи його до відповідальності, громадяни можуть відігравати вирішальну роль у забезпеченні того, щоб ЗМІ сприяли більш інформаційному та конструктивному реагуванню на міжнародні конфлікти [8]. Однак, цього важко досягнути. Розпалити конфлікт завжди легше, ніж вирішити його, і роль ЗМІ у вирішенні конфлікту складніша, ніж роль тих, хто домінує на стадії насильства [19].

1.6 Культурні особливості медіа-репрезентації конфліктів

Клер Гарвелсон з Акіл Тірзімі у своїй книжці зазначають, що існує багато теорій, створених на підтримку культурних відмінностей, які існують у різних суспільствах по всьому світу. Вплив культурних відмінностей на конфлікти, що виникають в організаціях, пояснюється тим, що люди по-різному реагують і вирішують ситуації [24].

Культурні особливості значною мірою формують те, як ЗМІ представляють різні аспекти суспільства, включаючи події, окремих людей і конфлікти [25]. Репрезентація ЗМІ не є нейтральним відображенням реальності, адже на нього впливають культурні норми, цінності та перспективи.

Згідно з дослідженням Шадіда, культурні впливи формують поведінку та реакції людей у відповідь на різні ситуації. Фактори культури, такі як релігія, комунікація, цінності та гендер, є ключовими визначниками конфліктів у структурах організацій [39].

Релігія є одним із найважливіших факторів, які визначають конфлікти в суспільстві [47]. Гріффен і Пустай зауважують, що релігія впливає на формування індивіда з точки зору його відношення до інших. Цінності, властиві людині, сприяють її відданості своїм релігійним переконанням, що стає ключовим аспектом релігійної практики [23]. Релігія, як культурний фактор, що

властивий представникам різних національностей, має значний вплив на конфлікти. Конфлікти часто ескалюються, коли організація приймає політику, спрямовану на підтримку конкретної релігійної практики, що може стимулювати ворожість до інших релігій та провокувати міжкультурні конфлікти [45].

Мова. Відомо, що комунікація становить центральний аспект багатьох конфліктів. Мовні конфлікти, що виникають через культурні різниці, виникають тоді, коли представники різних культур взаємодіють, проявляючи відмінність у своєму ставленні один до одного, що часто призводить до непорозумінь. Певні фрази, символи чи метафори, які використовуються у висвітленні в ЗМІ, можуть мати не однозначні конотації в різних культурних контекстах, що призводить до різних інтерпретацій значення конфлікту. Так само, як і використання кольорів, жестів або історичних посилянь може викликати негативні чи рідше позитивні емоції та асоціації, які відрізняються в різних культурах [19]. Це спричиняє проблему непорозуміння між особами, що ускладнює їх взаємодію та призводить до напруженості у відносинах. Конфлікт виникає, коли виникають непорозуміння між представниками різних культурних середовищ.

Гендерний аспект, а саме реакція людей на конкретні ситуації буде відрізнятися в залежності від їх статі [48]. Гендер відіграє певну роль у впливі на конфлікти в організаціях. У колективі, де працюють як чоловіки, так і жінки, конфлікт є неминучим [35]. За дослідженням Вуда та Іглі, люди, які працюють разом, часто стикаються з конфліктами [48]. Проблеми виникають особливо тоді, коли стереотипи впливають на взаємодію, а гендерна дискримінація часто є джерелом конфліктів [37].

Культурні фільтри та світогляд. Герта Хофстеде зазначає, що культурне походження діє як фільтр, через який люди сприймають світ. Різні культури можуть надавати пріоритет певним цінностям, віруванням і нормам, впливаючи на те, як конфлікти формуються та інтерпретуються. Наприклад, колективістські

культури можуть наголошувати на добробуті громади, тоді як індивідуалістичні культури можуть зосереджуватися на особистих свободах [46].

Культурні відмінності часто проявляються і в історичних перспективах. Історичний досвід, зокрема перемоги, поразки чи конфлікти, формує колективну пам'ять нації. Історична лінза, через яку культура розглядає військові конфлікти, може впливати на формування поточних подій. Наприклад, нація, яка пережила колонізацію, може розглядати конфлікти через призму опору та самовизначення. Репрезентації ЗМІ, які резонують з історичними оповідями, можуть викликати специфічні емоційні реакції та ставлення [30].

Насильство. Сприйняття насильства тісно пов'язане з культурним контекстом та глибоко впливає на колективістичні чи індивідуалістичні цінності суспільства. Наприклад, в різних культурах можуть існувати різні стандарти щодо прийнятності насильства, а також різні підходи до вирішення конфліктів і ведення війни. Висвітлення насильства в ЗМІ може бути сприйняте по-різному залежно від культурного контексту, що може вплинути на підтримку або відвертання військових дій у суспільстві. Таким чином, колективістичні або індивідуалістичні культурні орієнтації впливають на сприйняття насильства та формування підходів до розв'язання конфліктів [38].

Глобалізація. Вона впливає на культурну гібридність, де різні культури змішуються, утворюючи нові форми культурної практики. Цей процес може мати значний вплив на сприйняття конфліктів через суміш культурних поглядів. Як зазначає Арджун Аппадурай, індійсько-американський соціальний антрополог, розглядає культурну гібридність як "процес, в якому культури переосмислюються в нелокальних, глобальних контекстах" [11].

Розуміння впливу культурних відмінностей на сприйняття військових конфліктів через мас-медіа є суттєвим для підвищення рівня медіаграмотності та забезпечення ефективної міжкультурної комунікації. Аналіз вмісту мас-медіа з

урахуванням культурних аспектів дозволяє виявити складність громадської думки та потенціал для різноманітної інтерпретації глобальних подій [4].

Висновки до розділу 1

Під час аналізу різних теорій медіа-репрезентації конфліктів стає очевидним, що ЗМІ мають значний вплив на сприйняття суспільством конфліктних ситуацій. Теорії, такі як теорія суспільного порядку Хабермаса, культиватора Гербнера, агенди-сетінгу МакКомбса та Шоу, фреймінгу Гаммана та МакКомбса та спіральної моделі мовчання Ноель-Нойман, розглядають різні аспекти впливу ЗМІ на сприйняття громадськістю подій і конфліктів.

Вони показують, що медіа виконують не лише функцію відображення подій, але й активно формують громадську думку та визначають те, що є важливим для суспільства. Медіа впливають на формування порядку денного, встановлюючи питання, які обговорюються в громадськості, та змінюючи спосіб, яким ці питання розуміються.

Проте слід зазначити, що це лише деякі підходи до розуміння впливу ЗМІ на сприйняття конфліктів. Швидкі зміни в технологіях та способах комунікації вимагають постійного оновлення методів аналізу цього явища. Нові технології і соціальні мережі, такі як Telegram, прискорюють поширення інформації та сприяють формуванню групових переконань, але вони також стикаються з викликами, такими як поширення дезінформації та порушення приватності.

Цифрові медіа впливають на всі аспекти життя, від соціального до політичного, економічного та культурного. Вони визначають сучасну інформаційну парадигму і змінюють способи спілкування та взаємодії між людьми. Проте разом з перевагами ці технології також стикаються з викликами, які потребують постійного вдосконалення стратегій безпеки та захисту даних.

У підсумку, розуміння впливу культурних відмінностей на сприйняття конфліктів через медіа є ключовим для підвищення медіаграмотності та покращення міжкультурної комунікації. Аналіз вмісту ЗМІ з урахуванням культурних аспектів стає критичним для розуміння різноманітності громадської думки та потенціалу для різноманітних інтерпретацій глобальних подій. Розглядання впливу культурних факторів, таких як релігія, мова, гендерні ролі, а також історичний контекст і культурні фільтри, дозволяє краще зрозуміти, як ЗМІ формують наше сприйняття конфліктів. Такий аналіз також наголошує на необхідності розвитку медіаграмотності серед суспільства, щоб краще зрозуміти, як медіа відображають конфлікти та як це може впливати на наші уявлення про них.

Розуміння культурних відмінностей допомагає визначити різницю в сприйнятті конфліктів і підкреслити необхідність толерантного та відкритого діалогу між різними культурами.

Отже, аналіз впливу культурних особливостей на репрезентацію конфліктів у ЗМІ вказує на складність цього процесу і необхідність подальшого дослідження в цій області. Врахування культурних аспектів у медіа аналізі допомагає зрозуміти, як медіа впливають на формування наших уявлень про конфлікти та сприяє побудові більш об'єктивного та всебічного розуміння глобальних подій.

2 МЕДІА-РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ІЗРАЇЛЬСЬКО-ПАЛЕСТИНСЬКОГО КОНФЛІКТУ В ЗАРУБІЖНИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ МАС МЕДІА: ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ ТЕЛЕГРАМ-КАНАЛІВ REUTERS:WORLD, MIDDLE EAST EYE, ТРУХА ISRAEL, НОВИНИ ЕСПРЕСО.TV

2.1 Методологія дослідження

Після аналізу різних медіа-платформ та їх впливу на формування громадської думки, я вирішила зосередитися на месенджері Telegram для дослідження ізраїльсько-палестинського конфлікту. Оскільки телеграм відомий своєю швидкістю поширення новин та широким спектром тематики. Він є одним з найбільш популярних платформ, який висвітлює найбільш значимі події на сьогоднішній момент. Нові медіа є прогресивними, і ми самі їх читаємо кожного дня набагато частіше, ніж телевізор, радіо чи газети. Вони конструюють наше ставлення до певних подій, можуть нас травмувати через емоційні реакції та тримають завжди наш зв'язок з інформаційним простором. Мене зацікавило, як саме ця платформа впливає на сприйняття інформації про ізраїльсько-палестинський конфлікт. Також я вважаю, що аналіз телеграм-каналів дозволить отримати більш об'єктивне уявлення про думки та погляди різних аудиторій.

Матеріал дослідження конструювання ментального простору в ізраїльсько-палестинського конфлікту складає збірний аналіз на основі 500 публікацій з англо- та україномовних новинних телеграм-каналів за період з 2023 по 2024 роки.

Було виконано спостереження та збір даних шляхом наскрізної вибірки з британського телеграм-каналу Reuters: World. Великий міжнародний канал, який виник доволі давно висвітлює новини світу, але наразі зосередив своє новинне поле навколо ізраїльсько-палестинського конфлікту. Телеграм-каналу Middle East Eye, що був створений для транслявання подій Близького Сходу. І двох

українських телеграм каналів: Труха Israel і Новини Еспресо.TV, які одні з небагатьох каналів з великою аудиторією на постійній основі транслюють події даного конфлікту.

Після збору даних окремі пости були піддані аналізу за допомогою певних концептів. Аналіз здійснювався у кілька етапів:

Кодування даних - кожен пост був оцінений та закодований за ключовими темами та наративами.

Концептуальний аналіз - визначення основних концептів, які використовуються у публікаціях для конструювання смислів. Зокрема, використовувались такі концепти, як "конфлікт", "жертви", "агресор", "оборона", "терористи" та інші.

Інтерпретація - аналіз того, як ці концепти конструюють ментальний простір конфлікту та впливають на сприйняття аудиторії.

Методологія дослідження ґрунтується на мультимодальній теорії комунікації, як запропоновано Шевченком І.С., яка досліджує цифрово-опосередковані процеси пізнання і смислотворення [9]. Відповідно до тезису М. Маклюєна "the medium is the message", дослідження фокусується на тому, як самі медіа впливають на конструювання смислів і змінюють суспільство [32].

Використання методів і підходів мультимодальної теорії комунікації для вивчення процесів смислотворення.

Мультимодальна теорія комунікації досліджує різноманітні способи вираження ідей та почуттів у спілкуванні, враховуючи різні семіотичні ресурси. Згідно з Р. Сільверстоуном, це опосередкування відображає динаміку взаємодії між комунікативними процесами та соціокультурним оточенням, а також взаємини між учасниками спілкування [40].

Reuters - це британська міжнародна медіа-компанія, заснована в Лондоні, Велика Британія. Канал Reuters: World є одним з важливих джерел новин, що висвітлює події на світовому рівні. Цей канал надає огляди та звіти про

найважливіші новини та події з різних країн світу. Reuters: World зосереджується на політичних, економічних, соціальних і культурних аспектах, що відображають глобальну ситуацію. Телеграм канал було створено 22 лютого 2016 року, де почав висвітлювати актуальні конфліктні ситуації, що відбуваються у світі. На сьогодні налічує 42 тисячі підписників. Зараз Reuters зосереджений на декількох конфліктах, зокрема ізраїльсько-палестинського конфлікту. Контент зосереджено на фотографіях, заголовку, тексту та посилання, без інтерактивної включення читачів.

Middle East Eye - це новинне агентство, яке зосереджується на подіях і розвитку подій в країнах Близького Сходу. Воно не належить жодній конкретній країні, але базується на регіональному відділенні у Лондоні, Велика Британія. Однак воно покриває події, що відбуваються в країнах, таких як Саудівська Аравія, Єгипет, Ізраїль, Палестина, Сирія, Іран та інші країни регіону Близького Сходу. Телеграм канал було створено 13-го жовтня 2023 року, під час активізації військових дій на території Ізраїлю. На сьогоднішній день налічує близько 20 тис підписників. В своєму контенті використовують багато відео, а також фото на якому розміщують заголовки, текст і посилання. На початку постів можна побачити хештеги:

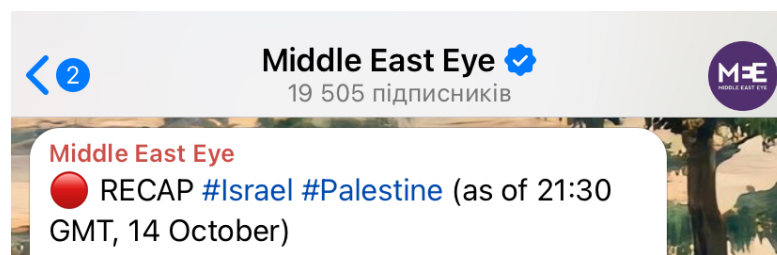

Рисунок 2.1 – Приклад хештегів в телеграм каналі [43]

Вони допомагають читачу швидше знаходити інформацію за темою, яка його цікавить, хоча й на сьогоднішній день Middle East Eye майже повністю

зосередився на ізраїльсько-палестинському конфлікті. Кожен допис має реакції на пости, що вказує на інтерактивність спільноти та її взаємодію з контентом.

Українськомовний канал Труха Israel створили 7-го жовтня 2023 року й на сьогодні налічує понад 100 тисяч підписників. Інформація на каналі зосереджено тільки навколо подій даного конфлікту. Він надає звіти, публікує фотографії та відео з місць подій, а також багато чого іншого. Окрім цього кожна публікація супроводжується заголовком, текстом та реакціями на новини. Особливістю цього каналу є відкриті коментарі, що створюють простір для вільного обміну думками та поглядами на події.

Український телеграм-канал "Новини Еспресо. TV" пов'язаний з однойменним українським медіа-виданням "Еспресо TV". Це засіб масової інформації, що надає новини, аналіз та коментарі щодо подій в Україні та у світі. Канал було створено 20-го листопада 2018 року. Сьогодні він налічує в собі близька 60 тис. підписників.

Порівнявши кількість постів на тему ізраїльсько-палестинського конфлікту на різних українських телеграм-каналах, було виявлено, що "Новини Еспресо. TV" демонструє більшу зацікавленість у висвітленні подій цього конфлікту. Дописи про конфлікт в більшості не використовують візуальних матеріалів. Все вкладено в текст та заголовок, який підкріплено лінком. Також під кожним постом наявні інтерактивні реакції.

Кожен пост у цих каналах конструюється за допомогою різноманітних мультимодальних ресурсів, таких як текст, фото, відео, графіка та гіперпосилання, що сприяє створенню комплексного образу подій. Емодзі-реакції та коментарі під постами визначають інтерактивний характер каналів, що робить їхні пости політичним дискурсом у реальному часі через активне залучення аудиторії.

2.2 Медіа-репрезентація в Telegram каналах

Месенджери телеграм-каналів та їх пости з реакціями є мультимодальним політичним дискурсом інтерактивного характеру, що втілюється різноманітними семіотичними засобами. У контексті ізраїльсько-палестинської війни вони тлумачать концепт “конфлікт” та спільно формують образи сторін конфлікту в картині світу.

Методологічною основою для аналізу смислів у медіадискурсі є когнітивно-прагматичний підхід, який ґрунтується на теорії динамічного конструювання значень у контексті та ситуації. Цей підхід поєднується з когнітивно-семіотичним аналізом для виявлення семіотичних ресурсів актуалізації смислів та мультимодальним аналізом сценаріїв поєднання семіотичних ресурсів у конструюванні смислів [9].

“Зонтичним” науковим напрямом для вивчення новинних телеграм-каналів є політична лінгвістика, зокрема політична психологія [26]. У відносинах між сторонами конфлікту усталені ментальні уявлення про іншу сторону стають центральними у формуванні світогляду та визначенні можливостей або загроз їх співіснування.

Аналізовані телеграм-канали не лише створюють нові смисли, а й перетворюють старі уявлення, які спричинені різними джерелами пропаганди, що спотворюють образи Ізраїлю та Палестини. Для розуміння формування та переформування смислів ми можемо звернутися до теорії гештальт-психології. Теорія національних образів вважає природу агресивної поведінки та війни в контексті національних гештальтів – уявлень про відносний культурний статус інших країн, що формуються як емоційні відчуття, так і поведінкові відповіді [13]. Ресурси насильства між етнічними групами часто виникають через схильність однієї групи вважати себе більш розвиненою культурно, а інших – менш розвиненими. Ці культурні уявлення пов’язані з імперською схемою, що

породжує антагоністичну поведінку та виправдовує застосування широкомасштабного насильства проти країн, які сприймаються як менш розвинені. Імперський гештальт асоціюється зі стереотипами, які виправдовують імперську зверхність через спотворене зображення іншої країни як місця, де правлять жахливі лідери, населення яких неспроможне вирішити власні проблеми без зовнішньої допомоги. Демонізація та дегуманізація противника є загальною рисою жорстоких збройних конфліктів, і водночас це психологічний механізм захисту агресивних еліт, які починають вірити у створений ними міф [26].

Аналіз інформаційних постів у вибраних нами Telegram-каналах щодо ізраїльсько-палестинського конфлікту також виявляє поширення стереотипних уявлень про обидві сторони конфлікту, які часто використовуються для виправдання власних дій та підтримки сильнішої сторони.

- a) Ізраїль як агресор: Цей стереотип може виникнути через сприйняття Ізраїлю як сильнішої сторони в конфлікті, яка використовує військову силу проти палестинського народу. Він може включати переконання, що дії Ізраїлю є надмірними або непропорційними, особливо у контексті відповіді на ракетні атаки або військові операції на палестинських територіях.
- b) Палестинці як терористи: Деякі люди можуть стереотипно уявляти палестинців як терористів або загрозу безпеці для Ізраїлю. Це уявлення може бути підкріплене частими випадками терористичних нападів, які мають місце в регіоні, і застосуванням терористичних тактик палестинськими групами.
- c) Ізраїль як демократична країна, Палестина як авторитарна: Цей стереотип може виникнути через уявлення про Ізраїль як демократичну державу з розвинутими інститутами, у той час як Палестина часто сприймається як менш розвинута і менш демократична країна. Це може впливати на

сприйняття дій кожної сторони конфлікту та підтримку або осуд заходів, які вони приймають.

- d) Палестинці як жертви, Ізраїль як агресор: Деякі люди можуть ставити себе на сторону палестинського народу, уявляючи його як жертву війни та окупації з боку Ізраїлю. Вони можуть співчувати палестинським цивільним жертвам та вбачати Ізраїль у відповідальності за їхнє страждання.

Ці стереотипи поширені як серед населення Ізраїлю та Палестини, так і серед міжнародної спільноти. Вони впливають на сприйняття та розуміння конфлікту, а також на підтримку або осуд дій обох сторін. Важливо розуміти, що ці стереотипи є спрощеннями складної політичної та соціокультурної реальності регіону і не відображають всю складність ситуації.

Мультимодальність – це використання різних модусів у соціальному семіозисі, яке передбачає взаємодію лінгвальних елементів з іншими семіотичними ресурсами, зокрема візуальними та акустичними, з метою досягнення комунікативної мети. Модус – це інформаційний канал комунікації, пов'язаний з чуттєвою модальністю, який бере участь у смислотворенні.

З когнітивно-семіотичної точки зору семіотичні ресурси постів, такі як текстові, фото, аудіальні та синематографічні елементи та гіпертекстові посилання-лінки, можуть посилювати промінантність окремих смислів через різні комбінації форматів постів [9].

У постах новинних каналів Telegram розгортання інформації здійснюється за різними мультимодальними сценаріями смислотворення, такими як акцентуація, розширення, розробка, комбінування та зіштовхування. Ці сценарії сприяють формуванню і трансформації ментального простору, пов'язаного з темою конфлікту.

2.3 Вплив на сприйняття та розуміння ізраїльсько-палестинського конфлікту

В дискурсі месенджерів Telegram, що стосується ізраїльсько-палестинського, смислотворення війни базується на концептуальному підґрунті «війна» та його розширених, таких як «Ізраїль», «Палестина», «палестинські групи», «ізраїльські війська» «Сектор Газа» «Газа» «ХАМАС» . У аналізованих каналах ці концепти реалізуються через різні сценарії, що включають принаймні два семіотичні ресурси, такі як вербальні, графічні та аудіальні елементи.

У прикладі Middle East Eye концепт «Газа» сумісно конструйований текстом, який вербалізує концепт Газа через розширення руйнівного ландшафту. Зображення акцентує вербалізований текст, що на ньому знаходиться. Сенс закладено в те, як багато завалів через війну знаходиться в Газі. Лінк «Live Updates» розширює та розробляє цей смисл, відсилаючи користувача телеграм каналу до повної версії статті у газеті Middle East Eye. Вона додає нової інформації про цей та суміжні концепти.

У такому контексті важливо враховувати, що різні телеграм-канали можуть мати різні підходи до представлення інформації про ізраїльсько-палестинський конфлікт, що впливає на сприйняття аудиторією. Деякі канали можуть намагатися підкреслити один бік конфлікту або інший, використовуючи певні кадри, коментарі або відповіді на події. Такий різноманітний підхід до представлення інформації може впливати на формування різних точок зору та думок щодо конфлікту. Таким чином, аналіз телеграм-каналів стає важливим інструментом для отримання різноманітних перспектив та більш об'єктивного уявлення про ситуацію.

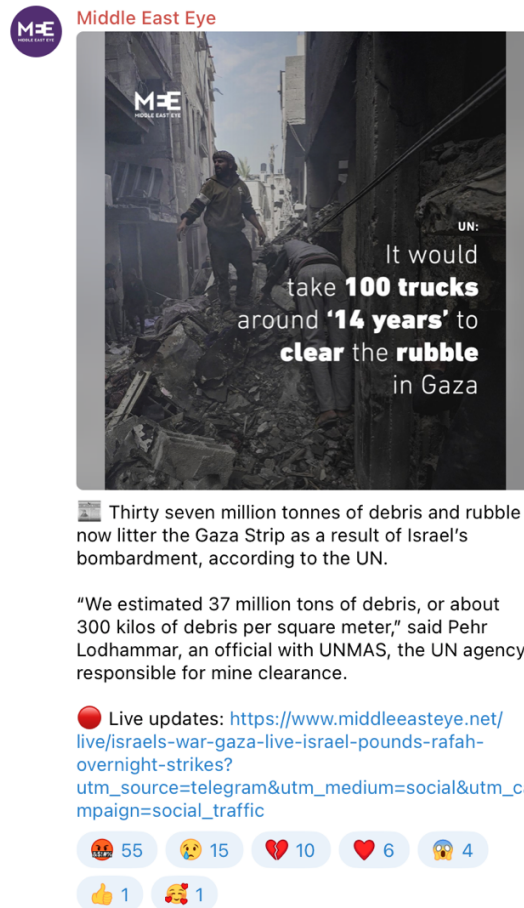

Рисунок 2.2 – Класична схема смислотворення у постах Middle East Eye [43]

Інші типи новинних телеграм-каналів включають заголовок, відео та посилання. Заголовок відображає коротке, але чітке сформулювання суті новини, що привертає увагу за допомогою відповідного шрифту та формату. Відео є доповненням до заголовка, візуально ілюструючи та розширюючи тему за допомогою використання аудіо та відео, таких як камера, кадр, ракурс та освітлення. Посилання надає детальний опис теми, який може містити додаткові матеріали, такі як статті, дослідження, фото та інше.

Додатково, варто відзначити, що використання відео у новинних каналах може мати значний вплив на сприйняття інформації користувачами. Відеоматеріали можуть емоційно збурювати глядачів, особливо якщо вони

містять насильство або образливий контент. Це може призвести до психологічного стресу або травми у деяких глядачів, особливо у тих, хто безпосередньо пов'язаний з конфліктом або має родину в зоні конфлікту.

Деякі новинні канали, як Reuters: World, уникають використання відео взагалі через бажання зберегти об'єктивність та стриманість у поданні інформації. Вони надають перевагу текстовому або фотографічному матеріалу, що дозволяє користувачам зосередитися на фактах, а не на емоціях, що супроводжують відеоролики.

Крім того, відео може бути суттєвим інструментом для пропаганди та маніпуляції глядачами, оскільки монтаж та обробка відео можуть впливати на сприйняття подій. Тому деякі новинні канали можуть обирати уникати використання відео, щоб уникнути підозр щодо необ'єктивності або прихованої бік.

Таким чином, рішення про використання відеоматеріалів у новинах має важливі наслідки для сприйняття та реакції аудиторії, і новинні канали повинні уважно зважувати ці наслідки при формуванні свого контенту.

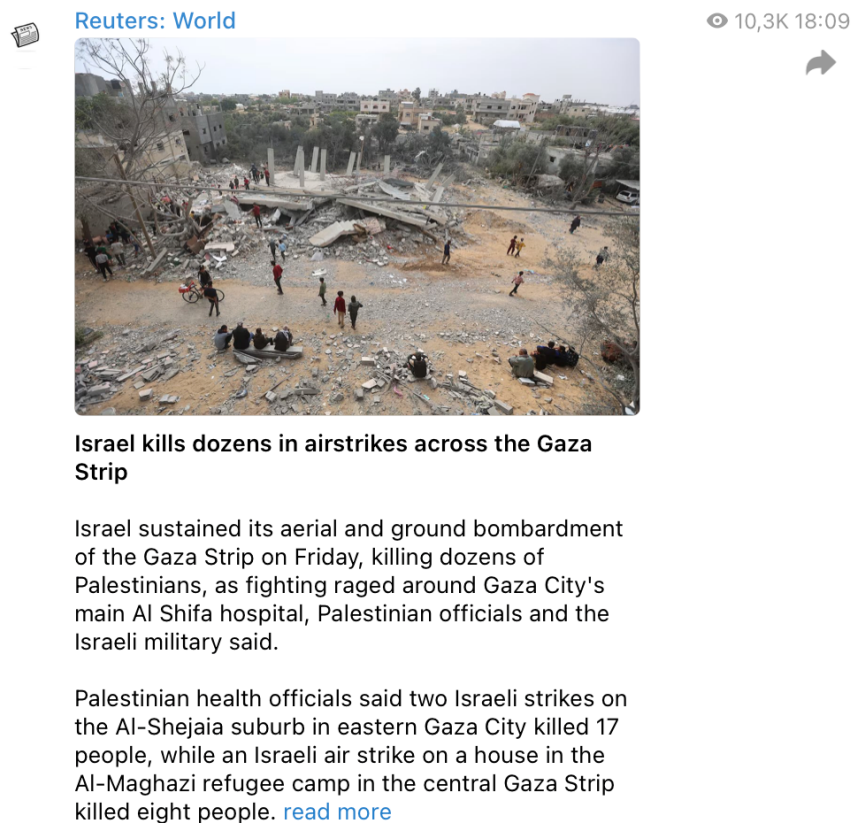

Рисунок 2.3 – Схема смислотворення у постах Reuters: World [44]

Водночас як стрічка Middle East Eye на 70% наповнена різноманітними відео. Наявність різниці у використанні відеоматеріалів може відобразити різні підходи до передачі інформації та формування думки глядачів.

Наприклад, Middle East Eye надає перевагу використанню відео, що демонструє живі події та інтерв'ю з політичними діячами. Це може сприяти кращому розумінню ситуації в регіоні та забезпечити глядачам більш повне уявлення про події.

У той час як «Труха» акцентує увагу на шокуючих відеороликах, що може призвести до активізації негативних емоцій серед аудиторії. Це може бути стратегією, спрямованою на привертання уваги та мобілізацію глядачів, але

такий підхід також може бути критикований за використання емоційного впливу на аудиторію.

Аналізовані телеграм-канали докладно висвітлюють різні аспекти концепту “війна” у контексті ізраїльсько-палестинського конфлікту. Ці телеграм-канали ретельно аналізують події та розвиток ситуації в Ізраїлі та Палестині, розкриваючи різні аспекти конфлікту. Вони намагаються розібратися у складних політичних, етнічних та соціокультурних причинах конфлікту, а також прослідкувати його наслідки для обох сторін. Зокрема, вони звертають увагу на проблеми людей, що постраждали від війни, гуманітарну ситуацію у регіоні, а також на зусилля міжнародних спільнот для досягнення миру та стабільності.

Рисунок 2.4 – Концепт «Палестина бідна країна без їжі» [43]

Медійне спотворення інформації може призвести до штучного підсилення страждань палестинських дітей, акцентуючи на їхньому голоді та нещасливих обставинах. Політичні групи можуть використовувати це як інструмент маніпуляції громадською думкою та виклику співчуття. Розповсюдження таких заяв може посилити стереотипи про палестинців як жертв, збільшуючи упередження та непорозуміння. Заяви про голод палестинських дітей можуть мати релігійний підтекст, що створює додаткові упередження та напруженість між релігійними групами. Ці заяви можуть викликати емоційну реакцію та сприяти формуванню анти ізраїльських упереджень у громадськості.

У постах Middle East Eye про ізраїльсько-палестинський конфлікт спостерігаємо застосування типових мультимодальних сценаріїв (зображення+заголовок+текст+лінк+емодзі), які відображають когнітивні схеми та створюють певні смисли. Наприклад:

- a) «Величезний ступінь розрухи на території Палестини» ілюструється через зображення зруйнованих будівель та заголовок, який акцентує на цій проблемі. (рис.2.2)
- b) «Палестинські діти вмирають з голоду» підсилює враження недостатньої допомоги та гуманітарної кризи, акцентуючи на проблемі голоду та безпеки дітей. (рис.2.4)
- c) «Ізраїль агресор, який нападає» наголошується на кількості жертв, особливо дітей і дорослих, щоб підтвердити ізраїльську агресію. Підкреслюється емоційними фотографіями матерів палестинських дітей поруч із їхніми тілами.
- d) «Америка підтримує Ізраїль» розглядається через поширення матеріалів про підтримку з боку американських лідерів та фото і відео протестів у США, що показують ставлення до цього питання в американському суспільстві.

- е) Українські телеграм канали в більшості створюють нові когнітивні схеми:
- ф) «ХАМАС терористи» Використаний термін “терористи” щодо ХАМАСу підкреслює їхню негативну роль у конфлікті та загрозу безпеці Ізраїлю. Таку позицію можна спостерігати майже в кожному дописі українського телеграм каналу «Труха», де вони висвітлюють терористичні вчинки ХАМАСу по відношенню до Ізраїльських людей.

Israel ⚡ Труха

Israel ⚡ Труха
 🇵🇸 Палестинскую демонстрантку спросили зачем она выходит на митинги. Ответ убил: «Че...

! Простое напоминание: кого сейчас тысячи людей поддерживают на западных демонстрациях.

7 октября «борцы за свободу Палестины» убили мать на глазах ее детей, спрятали труп под кровать и заложили под него взрывчатку, после чего сделали это фото.

Вот это – «свободная Палестина от реки до моря».

Подпишись на Труха ⚡ Israel
 Прислать новость 📧

👁️ 1,1К 🤔 134 🇵🇸 39 👍 25 😱 15 ❤️ 12 🗨️ 3 🔥 2

E 2 50 коментарів

Рисунок 2.5 – Концепт «Палестинські бойовники терористи» [42]

- g) « Ізраїль захищає свої землі » Активна підтримка дій Ізраїлю як захисту своїх територій підсилює його образ як жерця агресії. Це показується в постах, де висвітлюється готовності Ізраїля відповідати на Іранські атаки.
- h) «Палестина обманює щодо голоду» Підозри щодо інформації, яка надходить з Палестини, зокрема, ствердження про голод чи інші гуманітарні кризи, розглядаються як спроба маніпуляції та обману.

І також залишається концепт «Америка підтримує Ізраїль» американська підтримка Ізраїлю розглядається як допомога в контексті забезпечення безпеки та стабільності регіону, зокрема, заходи щодо боротьби з тероризмом та гуманітарна допомога. Так наприклад, створення зелених коридорів для виведення заручників, ордери на арести бойовників ХАМАСу, гуманітарна допомога та ін.

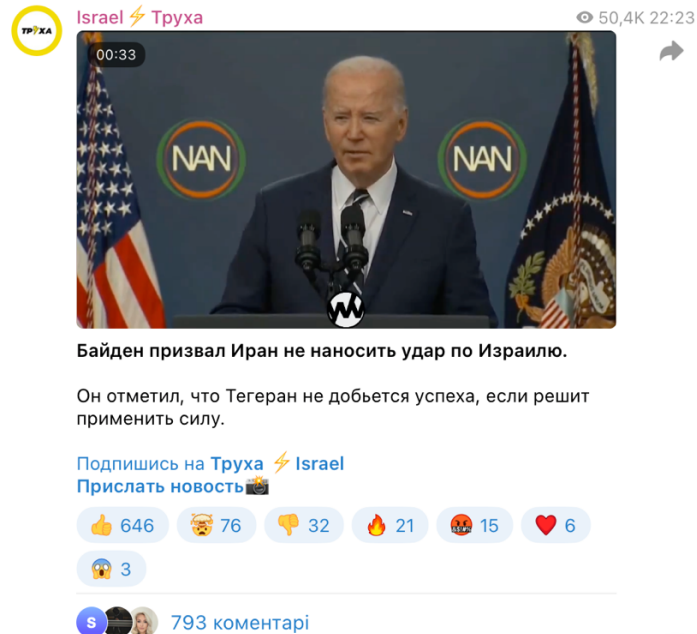

Рисунок 2.6 – Концепт «Америка підтримує Ізраїль» [42]

Потрібно зазначити, що на відміну від англомовних Telegram каналів українськомовні в більшості «Труха» не використовують в своїх дописах посилання на розширення інформації, що може призвести до збільшення впливу емоційно настроєних повідомлень на аудиторію. Це може створювати певні виклики щодо об'єктивності та достовірності інформації, представленій в таких постах. Вони апелюють невеликими повідомленнями, які емоційно діють на читача викликаючи різні емоції. Ми можемо помітити значну кількість відгуків на їхні пости, а також відкриті коментарі, які створюють можливості для обговорення та висловлення вражень. Крім того, українськомовні канали, зокрема "Труха", акцентуються на емоційно забарвлених повідомленнях, що можуть викликати різні емоції у читачів. Вони звертаються до аудиторії не великими повідомленнями, які активно діють на емоції, а також відкритими коментарями, що створює можливості для обговорення та висловлення вражень.

Серед когнітивних схем, що активуються в постах про ізраїльсько-палестинських конфлікт, можна виділити наступні концепти:

- a) “Ізраїль захищає свої землі” – цей концепт відображається у зображеннях, заголовках та текстах, що акцентують на військових операціях Ізраїлю і захисті його території від нападів.
- b) “Палестина потерпає від насильства” – ця схема показує страждання мирного населення Палестини через військові дії, бомбардування та руйнування місцевих інфраструктурних об'єктів.
- c) “Міжнародна співпраця вирішує конфлікт” – цей концепт відображається у зображеннях та текстах, які підкреслюють міжнародні зусилля та дипломатичні переговори для врегулювання конфлікту.
- d) “Гуманітарна криза в Палестині” – ця схема показує страждання мирного населення Палестини через нестачу їжі, води та медичної допомоги через блокаду та обмеження.

Ці когнітивні схеми реалізуються через типові мультимодальні сценарії з використанням зображень, заголовків, текстів, посилань та емодзі, що допомагає побудувати певні смисли та спрямувати увагу аудиторії на ключові аспекти конфлікту.

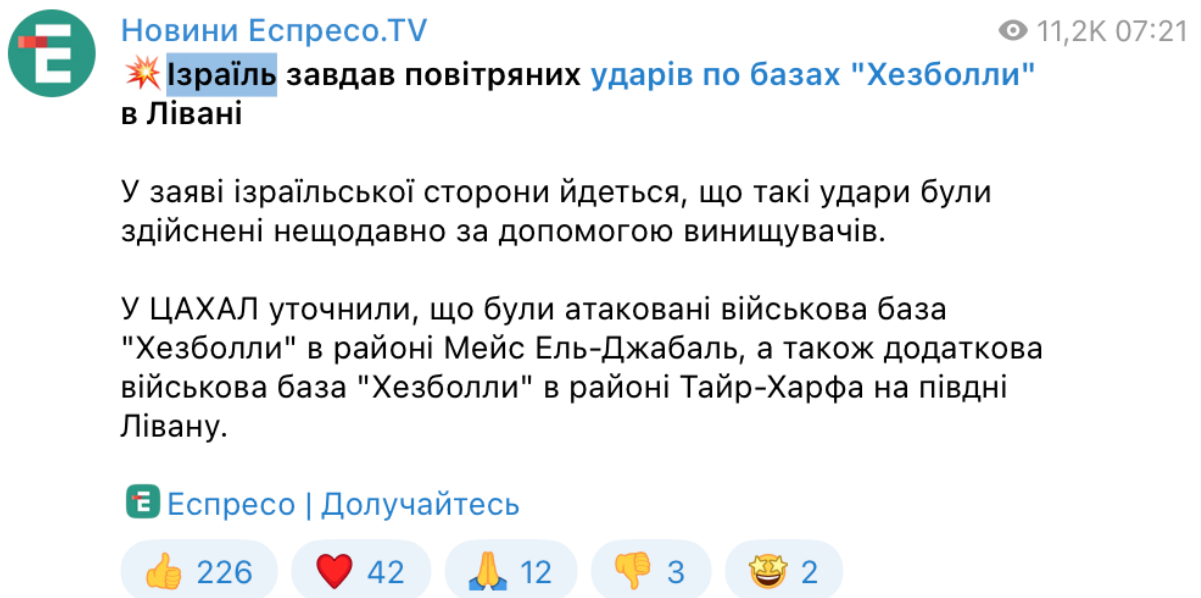

Рисунок 2.7 – «Схема смислотворення телеграм каналу Еспресо» [41]

У прикладі Новини Еспресо Ізраїль, концепт "Хезболла" конструюється за допомогою вказівки на повітряні удари, які здійснені Ізраїлем по базах організації "Хезболла" у Лівані. Заява ізраїльської сторони, яка вказує на використання винищувачів для цих ударів, додає підтвердження цьому факту. Уточнення військових про атаковані військові бази "Хезболли" в певних районах Лівану надає контексту інформації. Текст вербалізує концепт атак Ізраїлю на бази "Хезболли", підкреслюючи їхню локацію та природу цих дій.

2.4 Роль емодзі-реакцій

Роль емодзі-реакцій у спільному конструюванні смислів є значною та різноманітною. У месенджері Telegram емодзі виконують різні функції, які сприяють не лише вираженню емоцій, а й формуванню змісту повідомлення. З одного боку, вони допомагають у формуванні смислу, надаючи додаткового контексту та виразності оцінці певного поняття, що впливає на сприйняття інформації користувачем. З іншого боку, емодзі виступають у ролі інструменту рейтингу інформації, допомагаючи вибрати цікавий контент серед потоку повідомлень. Крім того, вони створюють психологічно сприятливу атмосферу у спілкуванні, дозволяючи користувачам виражати свої емоції та почуття [5].

Емоційний вираз: Емодзі можуть передавати емоції та настрої у текстових повідомленнях. Вони допомагають виразити симпатію, радість, смуток, обурення тощо, що робить спілкування більш насиченим та емоційно зрозумілим.

Залучення аудиторії: Емодзі зазвичай є легкими та швидкими способами виразити власні почуття без потреби писати довгі коментарі. Вони можуть стимулювати аудиторію виражати свої думки та відчуття шляхом реакцій на повідомлення.

Візуальний ефект: Емодзі додають візуальний елемент до тексту, що робить повідомлення більш привабливими та цікавими для читачів. Вони можуть привертати увагу та зробити комунікацію більш ефективною.

Комунікація без мовних бар'єрів: Емодзі використовуються у всьому світі та не потребують перекладу, що робить їх ефективним інструментом для комунікації незалежно від мови чи культури.

Підсилення контексту: Емодзі можуть допомагати підсилити контекст або значення тексту, роблячи спілкування більш точним та зрозумілим для отримувачів.

Таким чином, емодзі відіграють важливу роль у сприйнятті та розумінні інформації в телеграм-каналах.

У представленні ізраїльсько-палестинського конфлікту не всі обрані медіа використовують емодзі. Розглянемо ті, які використовують. Наприклад, канал Middle East Eye має великий вибір емодзі-реакцій на пости. Можна зазначити, що у них немає обмежень у використанні емодзі, проте все ж читач віддає перевагу більш популярним реакціям.

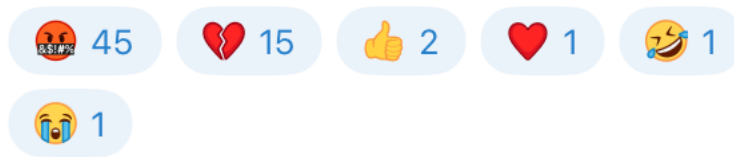

Рисунок 2.8 – Популярні емодзі-реакції каналу Middle East Eye [43]

Аналіз статистики використання емодзі вказує на майже однакову їх кількість, що свідчить про те, що читачі каналу виявляють подібні реакції обурення та засмучення на новини, пов'язані з ізраїльсько-палестинським конфліктом. З урахуванням того, що канал відзначається більш пропалестинською позицією, яка відображає страждання палестинського народу від атак Ізраїлю у більшості своїх новинних публікацій, можна зробити припущення, що більшість його читачів поділяє схожу пропалестинську позицію. Недоліком такого підходу є те, що він сприяє односторонньому уявленню про конфлікт, приділяючи увагу виключно стражданню палестинського народу, що може призвести до зростання агресивної реакції на дії Ізраїлю, сприйняті як причину конфлікту.

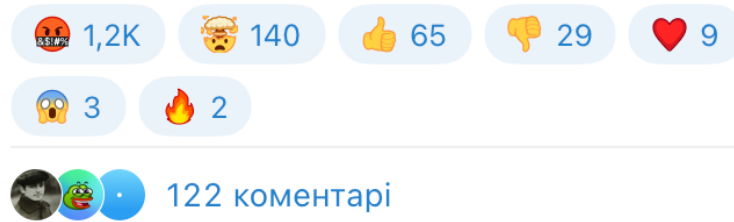

Рисунок 2.9 – Популярні емодзі-реакції каналу Труха [42]

У телеграм-каналі "Труха" відзначається збільшення інтерактивності для читачів. Щодо емодзі-реакцій, модератором каналу встановлено обмеження на доступну кількість емодзі, при цьому доступною є лише шість емодзі, які представлені на рис. 9. З позиції, що виступає канал Труха, а це нагадаю підтримка Ізраїлю теж вимальовується одностороннє уявлення про конфлікт. А присутня кількість емодзі реакцій (особливо негативних) на публікаціях підтверджує нам теорію використання візуальних елементів для емоційного потрясіння. Крім того, значною мірою популярність користуються коментарі під кожним постом, що дає можливість кожному читачеві висловити свою думку з приводу подій. Це сприяє модератору у розумінні позиції аудиторії, здійсненні більш детального аналізу реакцій аудиторії та узагальненні їх. Крім того, сам модератор має можливість відповідати своїм підписникам, що сприяє поблизу до аудиторії. Крім зазначених форм інтеракції, важливо відзначити, що канал "Труха" активно використовує інші інструменти для залучення уваги читачів та збільшення взаємодії. Наприклад, він регулярно проводить опитування або голосування серед своїх підписників, щоб дізнатися їхню думку щодо певних питань або подій.

Рисунок 2.10 – Популярні емодзі-реакції каналу Еспресо [41]

Реакції аудиторії на контент, що передається через канал, ілюструють його особливості та спрямованість. Суттєвою особливістю є відсутність елементів, що викликають емоційну напругу, таких як шокуючі візуальні матеріали. Натомість, наявність різноманітних реакцій у спільноті свідчить про різноманітність поглядів та відношення до представленого матеріалу. Хоча доступність широкого спектру реакцій дозволяє читачам вибирати, більшість виявляє вибір у користь стриманих виразів підтримки, що виражаються у формі пальця вгору. Це може свідчити про відмінність каналу у відтворенні конфлікту, де основний акцент робиться на збалансованому підході та увазі до різних позицій учасників конфлікту.

У контексті ізраїльсько-палестинського конфлікту використання емодзі-реакцій в телеграм-каналах, таких як Middle East Eye та Труха, вказує на широкий спектр емоцій та відношень до представленої інформації. Популярність емодзі-реакцій вказує на сприйняття аудиторією представленого контенту та допомагає модераторам розуміти ставлення своєї аудиторії до різних аспектів конфлікту.

Детальний аналіз реакцій аудиторії може вказати на те, як певні аспекти конфлікту сприймаються громадськістю та як це відображається в її відношенні до подій та учасників конфлікту. Такий аналіз допомагає зрозуміти різноманітність позицій у громадськості та сприяє більш об'єктивному представленню інформації про конфлікт.

Висновки до розділу 2

Отже, аналіз різних медіа-платформ показав, що Telegram є ефективним інструментом для дослідження ізраїльсько-палестинського конфлікту завдяки своїй швидкості поширення новин та різноманітності тематики. Це дозволяє платформі формувати громадську думку та впливати на сприйняття подій. Використання Telegram для аналізу дозволяє отримати об'єктивне уявлення про

думки та погляди різних аудиторій. Моє дослідження базувалось на 500 публікаціях з англо- та україномовних новинних каналів, що висвітлюють конфлікт. Методологія включала кодування даних, концептуальний аналіз і інтерпретацію, ґрунтуючись на мультимодальній теорії комунікації. Це дозволило дослідити, як медіа впливають на конструювання смислів та змінюють суспільство.

Проведене дослідження ментального простору ізраїльсько-палестинського конфлікту виявило наявність різноманітних каналів з різним підходом до представлення інформації. Матеріали аналізу включають англо- та україномовні пости з каналів Reuters: World, Middle East Eye, Труха Israel та Новини Еспресо.TV, що дозволило дослідити різні підходи та акценти у представленні конфлікту.

Кожен із досліджених каналів використовує різні мультимодальні ресурси, такі як текст, фото, відео, графіка та гіперпосилання, що сприяє створенню комплексного образу подій. Наприклад канал Reuters: World, який є важливим джерелом світових новин, зосереджується на об'єктивному представленні подій, не надаючи інтерактивних можливостей для читачів. У той час, як Middle East Eye та україномовні канали, такі як Труха Israel і Новини Еспресо.TV, активно використовують інтерактивні елементи, такі як відео, фотографії, реакції та коментарі під постами.

Middle East Eye, спеціалізоване на подіях Близького Сходу, інтегрує в свої пости хештеги, відео та фотографії, надаючи можливість читачам швидко знаходити інформацію за цікавими темами. У свою чергу, україномовні канали, такі як Труха Israel та Новини Еспресо.TV акцентують на комунікації з аудиторією через відкриті коментарі та реакції, що сприяє формуванню діалогу та обміну думками.

Відзначено, що різні медійні платформи використовують емодзі реакції для взаємодії з аудиторією та привертання уваги до контенту. Емодзі допомагають

визначити настрій аудиторії та її ставлення до подій конфлікту, що робить їх важливим інструментом у формуванні ментального простору.

Усі канали використовують різноманітні мультимодальні ресурси для конструювання постів, такі як текст, фото, відео та гіперпосилання, що дозволяє створювати комплексний образ подій. Емодзі-реакції та коментарі під постами визначають інтерактивний характер каналів, що робить їхні пости політичним дискурсом у реальному часі, активно взаємодіючи з аудиторією.

ВИСНОВКИ

Отже, було розглянуто репрезентацію ізраїльсько-палестинського конфлікту в мас-медіа з фокусом на зарубіжних та українських медійних платформах, зокрема на прикладі Telegram-каналів. Аналізуючи теоретичні підходи до медіа-репрезентації конфліктів та досліджуючи типологію масових медіа, робота виявила значний вплив ЗМІ на формування громадської думки та сприйняття подій. Результати дослідження показали, що медіа виконують не лише функцію відображення подій, але й активно формують громадську думку та визначають те, що є важливим для суспільства. У дослідженні було враховано як теоретичні аспекти, так і практичні аспекти репрезентації конфлікту в ЗМІ, а також вивчалась роль цифрових медіаплатформ у формуванні ментального простору. Зазначені висновки не тільки розкрили складність даної теми, але й вказали на потенційні можливості подальших досліджень у цьому напрямку. Далі у висновках буде розглянуто більш детально ключові результати нашого дослідження, їхню значущість та можливості використання.

Аналіз різних теорії медіа-репрезентації конфліктів, такі як теорія суспільного порядку Хабермаса, культиватора Гербнера, агенди-сетінгу МакКомбса та Шоу, фреймінгу Гаммана та МакКомбса, і спіральної моделі мовчання Ноель-Нойман, вказують на значний вплив ЗМІ на сприйняття суспільством конфліктних ситуацій. Також у висновках до першої частини було відзначено, що розуміння культурних відмінностей є ключовим для аналізу медіа-репрезентації конфліктів та покращення міжкультурної комунікації. Використання методів аналізу дозволило розкрити специфіку представлення ізраїльсько-палестинського конфлікту у мас-медіа.

Дослідження ментального простору на прикладі Telegram-каналів у висновках до другої частини виявило наявність різноманітних підходів та акцентів у представленні конфлікту, а також важливість використання

мультимодальних ресурсів та емодзі-реакцій для взаємодії з аудиторією та формування діалогу.

Різноманітність підходів на цифрових платформах є важливим аспектом аналізу медіа-репрезентації конфліктів. Наше дослідження показало, що різні телеграм-канали, такі як Middle East Eye, Reuters: World, Труха Israel та Еспресо, використовують різні підходи та методи представлення інформації про конфлікт. Кожен з цих каналів має свою унікальну стратегію та акценти у висвітленні подій, що підкреслює важливість розуміння різноманітності контенту на цифрових медіа-платформах.

Роль інтерактивності виявилася критичною для сприяння діалогу та обміну думками на цифрових платформах. Взаємодія з аудиторією, яка забезпечується шляхом коментарів, реакцій та відкритого діалогу, активно сприяє формуванню громадської думки та сприйняттю подій.

Мультимодальність ресурсів виконує важливу роль у створенні багатогранних та комплексних образів конфліктних подій на телеграм-каналах. Використання різноманітних мультимодальних елементів, таких як текст, фото, відео та гіперпосилання, допомагає каналам створювати повніші та нюансовані наративи про події.

Емодзі-реакції виявилися важливим інструментом комунікації на цифрових платформах, особливо у формуванні ментального простору та взаємодії з аудиторією. Вони допомагають визначати настрій аудиторії та її ставлення до подій конфлікту, роблячи їх важливим компонентом у формуванні сприйняття подій.

Всі ці аспекти свідчать про складність репрезентації конфліктів у медіа та необхідність подальшого дослідження цієї проблеми з урахуванням сучасних технологій та культурних аспектів. Розуміння культурних відмінностей допомагає визначити різницю в сприйнятті конфліктів і підкреслити необхідність толерантного та відкритого діалогу між різними культурами. Рекомендації щодо

подальших дій, виходячи із отриманих результатів дослідження репрезентації ізраїльсько-палестинського конфлікту, можуть враховувати забезпечення психологічного та емоційного благополуччя громадян під час періодів напружених подій. Враховуючи той факт, що ми вже перебуваємо під впливом стресу, жорстоке висвітлення конфлікту може поглибити наше психологічне навантаження. Замість жорсткої і емоційно насиченої інформації, українські медіа можуть намагатися представляти події об'єктивно та збалансовано, враховуючи різні точки зору та контекст конфлікту. Це може допомогти знизити загальний рівень стресу та негативних емоцій у глядачів, які вже перебувають у напруженій ситуації.

Також важливо враховувати роль медіаграмотності в нашому сучасному світі. Розуміння того, як медіа формують наше уявлення про конфлікт, може допомогти людям розвивати критичне мислення та навички аналізу інформації з різних джерел. Освіта в галузі медіаграмотності може сприяти створенню об'єктивнішого розуміння конфлікту серед громадськості і зменшити вплив емоційного маніпулювання з боку ЗМІ.

Отже, подальші дії можуть включати активну працю над зниженням емоційного навантаження в медіапросторі, спрямовану на надання громадянам більш об'єктивної та збалансованої інформації, а також на підвищення медіаграмотності серед населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Грушецький, Антон. "Кому українці симпатизують в ізраїльсько-палестинському конфлікті: результати телефонного опитування, проведеного 29 листопада - 9 грудня 2023 року." Пресреліз, підготовлений виконавчим директором КМІС. [Електронний ресурс]. URL: <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1334&page=1>
2. Ентман, Р. М. (2012). "Скандал і мовчання: реакція ЗМІ на президентські порушення". Видавництво Вайлі.
3. Інститут медіа та миру. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.usip.org/academy/catalog/media-and-arts-peace-micro-course>
4. Коваленко І. П. Засоби масової інформації в умовах гібридної війни / І. П. Коваленко // Вісн. Нац. ун-ту «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – 2015. – № 3. – С. 270–272. – [Електронний ресурс]. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_2015_3_47
5. Міністерство освіти і науки України, Херсонський державний університет. "Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Германістика та міжкультурна комунікація. Випуск 1." Видавничий дім "Гельветика", 2023.
6. Степаненко Л. Журналістика за Фреймом. [Електронний ресурс]. URL: <http://fj.onu.edu.ua/zhurnalistyka-za-frejmom-iak-namy-manip/>
7. Хомський, Н. (1991). "Контроль ЗМІ: вражаючі досягнення пропаганди". Серія Open Magazine Pamphlet.
8. Центр медіа, релігії та культури. [Електронний ресурс]. URL: <https://dworakpeck.usc.edu/about/campus-locations/university-park-campus>

9. Шевченко І.С. (2023). Сценарії смислотворення в медіадискурсі: когнітивний і мультимодальний аналіз. Харків: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна.
10. Зернецька О. В. Глобальний розвиток систем масової комунікації і міжнародні відносини / О. В. Зернецька ; НАН України ; Ін-тут світової економіки і міжнар. відносин. – К.: Освіта, 1999. – 352 с.
11. Appadurai, A. (1996). *Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization*. Minneapolis: University of Minnesota Press.
12. Bergareche, B. (2015, January 7). A look back to the 2006 Danish Cartoons crisis. Retrieved from: <https://medium.com/@borjabergareche/a-look-back-to-the-2006-danish-cartoons-crisis-34137f714713>
13. Boulding, K. E. (1959). National Images and International Systems. *Journal of Conflict Resolution*, 3(2), 120-131.
14. Buric, A. (2001). The Media War and Peace in Bosnia. In A. Davis (Ed.), *Regional Media in Conflict: Case Studies in Local War Reporting* (pp. 64-99).
15. Carpentier, N., & Terzis, G. (Eds.). (2005). *Media Representations of War and Conflict*. Retrieved from http://nicocarpentier.net/war&media_finalreport.pdf
16. Foucault, M. (1980). *Power/Knowledge: Selected Interviews and Other Writings, 1972-1977*. (Edited by Colin Gordon). New York: Pantheon Books.
17. Entman, R. M. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51-58.
18. Fisk, R. (1995, February 23). Remaining Issues. *London Review of Books*, 17(4). Retrieved from: <https://www.lrb.co.uk/the-paper/v17/n04/robert-fisk/remaining-issues>
19. Gao, H. (2002). Language contact - misunderstanding, confusion and conflicts. *Intercultural Communication Studies*, 3, 107-115.

20. Gerbner, G., Gross, L., Morgan, M., Signorielli, N., & Shanahan, J. (2002). Growing up with television: Cultivation processes. In J. Bryant & D. Zillmann (Eds.), *Media effects: Advances in theory and research* (pp. 43-67).
21. Gilboa, E. (n.d.). *Media and Conflict Resolution: A Framework for Analysis*. Retrieved from: https://www.researchgate.net/profile/Eytan-Gilboa/publication/41492678_Media_and_Conflict_Resolution_A_Framework_for_Analysis/links/56eab00108aee3ae24a26ac5/Media-and-Conflict-Resolution-A-Framework-for-Analysis.pdf
22. Gilboa, E. (2009). *Media and Conflict Resolution*. In J. Bercovitch, V. Kremenyuk, & I. W. Zartman (Eds.), *The Sage Handbook of Conflict Resolution* (pp. 455-474).
23. Griffen, R. W., & Pustay, M. W. (1999). *International Business: A Managerial Perspective* (2nd ed.). Boston: Addison-Wesley Publishing Company, Inc.
24. Halverson, C. B., & Tirmizi, S. A. (Eds.). (2008). *Effective Multicultural Teams: Theory and Practice*. USA.
25. Harvey, D. (1989). *The Condition of Postmodernity: An Enquiry into the Origins of Cultural Change*. Cambridge: Basil Blackwell.
26. Herrmann, R. K., & Fischerkeller, M. P. (1995). Beyond the Enemy Image and Spiral Model: Cognitive-Strategic Research After the Cold War. *International Organization*, 49(3), 415-450.
27. Habermas, J. (1984). *The Theory of Communicative Action*. Frankfurt: Suhrkamp.
28. Johnson, J. (Year). *Introduction to Mass Communication: Media Literacy and Culture*.
29. Khalidi, R. (2024, April 11). While Much Has Changed Since 7 October, the Horrific Events of the Past Six Months Are Not Unique, and Do Not Stand Outside History. Retrieved from:

- <https://www.theguardian.com/world/2024/apr/11/a-new-abyss-gaza-and-the-hundred-years-war-on-palestine>
30. Koyuncu, A. G., & Chipindu, R. D. (2019). How Cultural Differences Influence Conflict Within an Organization: A Case Study of Near East University.
  31. McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The Agenda-Setting Function of Mass Media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176-187.
  32. McLuhan M. *Understanding Media: The Extension of Man* New York: McGraw-Hill, 1964
  33. Noelle-Neumann, E. (1974). The Spiral of Silence: A Theory of Public Opinion. *Journal of Communication*, 24(2), 43-51.
  34. "Resist the Normalization of Evil": Israeli Reporter Amira Hass on Palestine & the Role of Journalism. (2024, May 17). Democracy Now!. Retrieved from https://www.democracynow.org/2024/5/17/amira_hass_israel_palestine_gaza
  35. Reilly, D., & Neumann, D. L. (2013). Gender-Role Differences in Spatial. A Meta-Analytic Review. *Sex Roles*, 68, 521-535.
  36. Robbins, S. P., & Judge, T. A. (2011). *Organizational Behaviour* (14th ed.). New Jersey: Prentice Hall.
  37. Saroglou, V., & Cohen, A. B. (2013). Cultural and Cross-Cultural Psychology of Religion. In R. F. Paloutzian & C. L. Park (Eds.), *Handbook of the Psychology of Religion and Spirituality* (2nd ed., pp. 330-353). New York: Guilford Press.
  38. Sennott, C. M., & Pomerantz, S. M. (Year). Cultural Orientation, Power, and Violence Against Women: A Global Examination. *Sex Roles*, Volume(Issue), Page range.
  39. Shadid, W. A. (2007). *Foundations of Intercultural Communication: Field of Study and Field of Work*. Leiden: Kluwer.
  40. Silverstone R. The sociology of mediation and communication. *The International handbook of Sociology / C. Calhoun, C. Rojek, B. Turner (Eds.)*. London: Sage, 2005. P. 188–207

41. Telegram// Новини Еспресо. TV// URL: <https://t.me/espresotb>
42. Telegram// Israel Труха// URL: https://t.me/israel_trуха
43. Telegram// Middle East Eye// URL: https://t.me/MiddleEastEye_TG
44. Telegram// Reuters:World// URL: <https://t.me/ReutersWorldChannel>
45. Temple-Raston, D. (2005). Justice on the Grass: A Story of Genocide and Redemption.
46. Triandis, H. C. (2001). Individualism-Collectivism and Personality. *Journal of Personality*, 69, 907-942.
47. Weigel, G. (1992). Religion and Peace: An Argument Complexified. *The Washington Quarterly*, 14, 27-42.
48. Wood, W., & Eagly, A. H. (2015). Two Traditions of Research Gender Identity. *Sex Roles*, 73, 461-473.